

Ochrana lidských práv v praxi

Tomáš Tyl*

Dne 25. 11. 2003 se na Právnické fakultě MU v Brně konala přednáška JUDr. Kláry Veselé-Samkové v rámci grantového projektu PhDr. Tatiány Machalové, CSc. pod názvem „Ochrana lidských práv proti rasismu“. Ročník 2003 měl podtitul „Ochrana lidských práv v praxi“. Přítomní studenti kladli otázky mimo jiné ohledně kandidatury Dr. Samkové na post ústavní soudkyně, ale především na její advokátní praxi. Dr. Samková mimo jiné zdůraznila rovný přístup k lidským právům. Dle jejího výkladu proto není podstatné, zda ve své praxi zastupuje tu či onu skupinu obyvatel označených jako menšina. Pakliže se zvýší právní kultura například v oblasti respektování lidských práv směrem k Rómům, pak se zvýší právní kultura ČR jako celek a lidská práva budou obecně dodržována a přiznávána všem, bez rozdílu barvy pleti, náboženského vyznání, sexuální orientace atd. Dr. Samková zdůraznila „ducha zákonů“, zvláště pak Listiny základních práv a svobod, jakož i mezinárodních úmluv. Právě v pochopení a respektování ducha zákonů a nikoliv jen čísel paragrafů spatřuje Dr. Samková skutečný smysl práva. Studenti se zajímali také o medializovanou kauzu Červeňákových a další známé kauzy z praxe Dr. Veselé-Samkové.

Další přednáškou ve výše uvedeném cyklu byla přednáška zástupkyně ombudsmana paní Anny Šabatové dne 9. prosince 2003. Po teoretické části přednesla paní Šabatová příklady z praxe úřadu ombudsmana – z nejzajímavějších lze vybrat „Poctivého kameru nepálí“ nebo „Budova je proti vniknutí cizích osob dostatečně zabezpečena“, kde se jednalo o známý případ ústavu Polanka – Janová. Diskuse byla obohacena i o pohled „druhé strany“, jelikož se dostavili též rodiče chlapce původně internovaného ve výše uvedeném – a dnes již zrušeném – zařízení. Paní Šabatová závěrem shrnula své poselství: „Lidská práva nejsou a neměla by být ideologií, nejsou ani zdaleka záležitostí pouze právní, nýbrž veskrze lidskou a mohou se stát i otázkou existenciální. K tomu, aby byla správně aplikována, ba, co více, žita, však nestačí přijetí zákonů, ani seznámení se s katalogem základních práv a svobod, ale je třeba určité senzibilizace vůči porušování práv, především těch druhých. Doufám, že k tomu přispívám i svou činností.“ A právě o zkušenosti z této činnosti se s námi v rámci přednášky a debaty podělila.

* Mgr. Tomáš Tyl, Interní doktorand Katedry právní teorie Masarykovy univerzity v Brně